

Den Haag, 5 november 2025

Voorzitter, leden van de Statencommissie,

De Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland is sinds de start in 2019 partner in het Actieplan Boerenlandvogels 2019-2027. Dat plan was nodig, omdat het al jaren slecht ging met onze weidevogels. We wilden met nieuw elan de neerwaartse trend keren. Maar nu, bij de tussenevaluatie, zien we dat de resultaten teleurstellend zijn en de reactie van het college weinig urgentie uitstraalt.

De cijfers liegen niet. De grutto – onze nationale vogel – blijft in Zuid-Holland achteruitgaan. Het aantal vliegvlugge kuikens is te laag, populaties krimpen zo steeds verder, en de doelen van het Actieplan worden niet gehaald. De provincie erkent dat, maar stelt verbeteringen pas medio 2026 in het vooruitzicht. Dat is te laat.

We verliezen iedere keer weer een broedseizoen en opnieuw tientallen procenten van de overblijvende populatie. Nog één of twee zwakke seizoenen, en herstel wordt vrijwel onmogelijk. Daarom moet het beleid nú worden aangescherpt — niet in 2026, maar al voor het komende broedseizoen. Wij vragen u als Provinciale Staten om de provincie te bewegen tot directe actie langs drie lijnen:

- Stuur op resultaat, niet op proces.

Formuleer concrete doelen per gebied: hoeveel vliegvlugge kuikens, hoeveel hectare zwaar beheer, hoeveel hectare plasdras. En rapporteer daar jaarlijks over.

- Maak ecologische randvoorwaarden verplicht.

Een weidevogel heeft hoog water, rust en kruidenrijk gras nodig – geen goede bedoelingen. Leg deze randvoorwaarden vast in pacht, peilbeheer en subsidieregelingen.

- Neem regie in de gebieden.

Wijs per kerngebied een gebiedsregisseur aan die boeren, collectieven, terreinbeheerders en vrijwilligers verbindt. Alleen met sturing en samenhang krijgen we het voor elkaar.

De NMZH is bereid om hieraan actief bij te dragen: met kennis, monitoring, begeleiding van gebiedsprocessen en ondersteuning van vrijwilligers. Maar dan moet de provincie leiderschap tonen — door nu keuzes te maken, middelen te concentreren en partners te vertrouwen op hun vakmanschap.

Voorzitter, als we de grutto in Zuid-Holland willen behouden, is dit het moment om te handelen. Niet nog een jaar praten over herijking, maar doen wat ecologisch nodig is. Wij vragen u daarom om ons beleidsadvies, wat door 42 Zuid-Hollandse natuurorganisaties en vogelwachten wordt gesteund te agenderen voor verdere bespreking, en niet slechts voor kennisgeving aan te nemen. Dank u wel.